

Beslutande organ	Kommunstyrelsen
Plats och tid	Sammanträdesrum Vänersalen, Stadshuset kl 14:00-14:50
Beslutande	Johan Abrahamsson (M), ordförande Henrik Andersson (M), 1:e vice ordförande Janne Jansson (S), 2:e vice ordförande Malin Olsson Lundqvist (M), ledamot Anette Karlsson (M), ledamot Sara Swahnström (M), ledamot Richard Thorell (M), ledamot Anders Karlsson (C), ledamot Linnéa Wall (S), ledamot Leif Udéhn (S), ledamot Anita Olausson (S), ledamot Marie Engström Rosengren (V), ledamot Carl-Gunnar Sand (SD), tjänstgörande ersättare Yvonne Gogolin (M), ersättare Anders Bredelius (M), ersättare Sven-Inge Eriksson (KD), ersättare Fatima Hamdi (KD), ersättare Ninni Larsson (S), ersättare Ola Bertilsson (S), ersättare Britta Wänström (V), ersättare
Övriga deltagare	Susanne Wirdemo, kommundirektör Hans Nyström, tf ekonomichef §§ 267-269 Per Johansson, HR-chef §§ 267-268 Eleonor Hultmark, administrativ koordinator Rebecka Tropp, kommunsekreterare
Justerare	Janne Jansson
Justerings plats och tid	Kommunledningskontoret enligt överenskommelse
Sekreterare Paragrafer §§ 266-273 Rebecka Tropp
Ordförande Johan Abrahamsson
Justerande Janne Jansson

ANSLAGSBEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Beslutande organ	Kommunstyrelsen		
Sammanträdesdatum	2023-10-23		
Anslagsdatum	2023-10-24	Anslaget tas ner	2023-11-15
Förvaringsplats för protokollet	Närarkivet, Kommunledningskontoret på plan 4 i Stadshuset		
Underskrift	----- Rebecka Tropp		

Kommunstyrelsen

Ks § 266

Godkännande av dagordning och anmälan av jäv

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner dagordningen.

Jäv

Ingen av de förtroendevalda anmälde jäv.

Kommunstyrelsen

Ks § 267

Dnr 2023/00217

Delårsrapport 2023 för kommunstyrelsens verksamheter

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner upprättat förslag till delårsrapport 2023 för kommunstyrelsen.

Bakgrund

Uppföljning av verksamhet och ekonomi sker vid tre tillfällen under året. För att uppnå ändamålsenlig och strukturerad uppföljning och analys av verksamhet och ekonomi sker uppföljning vid följande tillfällen:

Kvartalsbokslut 1 (K1) är ett kvartalsbokslut med ekonomisk årsprognos.

Tertial 2 (T2) är en delårsrapport med ekonomisk årsprognos samt måluppföljning.

Tertial 3 (T3) är tillika årsbokslut med tillhörande årsredovisning.

Prognoserna upprättas i syfte att följa upp nämndens ekonomi så att den följer antagen budget. Kommunstyrelsen har uppsiktsplikt över nämndernas ekonomi. Vid avvikelser från budget ska nämnden upprätta en handlingsplan för att beskriva de åtgärder som vidtas för att uppnå en budget i balans. Handlingsplanen ska presenteras för kommunstyrelsen.

Ekonomiavdelningen har upprättat en ekonomisk prognos för tertial 2 för kommunstyrelsens verksamheter. Prognosen visar en positiv avvikelse om 1,4 miljoner kronor mot den beslutade budgeten. Avvikelsen härleds till negativa avvikelser vid ekonomiavdelningen och arbetsmarknadsenheten, men positiv avvikelse hos stabsavdelningen och en effekt av återhållsamhet av politiska medel gör att årsprognosen blir positiv. Den positiva avvikelsen hos Stabsavdelningen härleds till vakanser och en fördröjning av implementering. Underskottet hos ekonomiavdelningen och arbetsmarknadsenheten härleds till engångsposter.

Delårsresultatet för kommunstyrelsens verksamheter är 91,6 miljoner kronor vilket är i linje med föregående års delårsresultat.

Årsprognosen för investeringar vid delåret uppgår till 56,6 miljoner kronor vilket är 185 miljoner kronor lägre än budget för 2023. Största avvikelsen är att markreserven inte behövt nyttjas och denna avvikelse är 130,3 miljoner kronor.

Bedömning ur miljömässig dimension

Delårsrapporten är en del av arbetet med att uppnå en god ekonomisk hushållning och ha kontroll över intäkter och utgifter.

Bedömning ur social dimension

I ärendet görs det ingen bedömning ur miljömässig dimension.

Bedömning ur ekonomisk dimension

I ärendet görs det ingen bedömning ur social dimension.

Arbetsutskottets förslag

Arbetsutskottet lämnade inget förslag till beslut.

Behandling på sammanträdet

Ordförande Johan Abrahamsson (M) yrkar att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommundirektörens förslag till beslut.

Ordförande tar upp eget yrkande och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med förslag till beslut.

Underlag för beslut

Protokollsutdrag Ksau § 313/23

Kommundirektörens tjänsteskrivelse, daterad 2023-09-22

Budgetcontrollerns tjänsteskrivelse, daterad 2023-09-21

Delårsrapport 2023 för kommunstyrelsens verksamheter

Beslutet ska skickas till:

Ekonomichef

HR-chef Per Johansson

Stabschef Per Garenius

Sambällsbyggnadschef Niklas Brandt

Utbildningschef Maria Appलगren

Socialchef Anitta Into

Budget Controller Ida Nilsson

Controller Cecilia Gustafsson

Controller Rasmus Nilsson

Controller Anna Roswall

Controller Daniel Andersson

Kommunstyrelsen

Ks § 268

Dnr 2023/00218

Delårsrapport 2023 för Mariestads kommun

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

1. Kommunfullmäktige godkänner delårsrapporten.

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen uppmanar nämnderna att bedriva verksamheten inom beslutade budgetramar.
2. De nämnder som prognostiserar ett underskott gentemot budget ska återkomma till kommunstyrelsens arbetsutskott med förslag till åtgärder för innevarande år. Åtgärderna ska skriftligen återredovisas till kommunstyrelsens arbetsutskott.

Bakgrund

Enligt beslutad tidsplan för ekonomiprocesser görs en förändring gentemot tidigare år. Terialrapport (T1) utgår till förmån för kvartalsrapport per mars månad. Syftet är att under årets första månader erhålla en prognos för att ge möjligheter att tidigt vidtaga åtgärder. Uppföljning av verksamhet och ekonomi sker resterande del av året per tertial. För att uppnå ändamålsenlig och strukturerad uppföljning och analys av verksamhet och ekonomi sker uppföljning vid följande tillfällen:

Kvartal 1 (T1) är en bokslut- och budgetuppföljning med ekonomisk årsprognos.

Tertial 2 (T2) är en delårsrapport med ekonomisk årsprognos samt måluppföljning.

Tertial 3 (T3) är tillika årsbokslut med tillhörande årsredovisning.

Detta är också viktigt utifrån att Sverige befinner sig i en lågkonjunktur med stigande priser och ökade lönekostnader. Mariestads kommuns budget för 2023, är mycket svag vilket innebär att marginalerna är mycket små.

Inför budgetarbetet 2023 delades socialnämnden till socialnämnden och äldre- och omsorgsnämnden. För att följa strukturen vid delningen behöver 4,5 miljoner kronor fördelas om från socialnämnden till äldre- och omsorgsnämnden.

Mariestads kommun prognostiserar ett resultat för 2023 om 21,8 miljoner kronor vilket är något över budget och prognosen i kvartal 1 på 7 miljoner kronor men långt ifrån det långsiktiga målet på 44 miljoner kronor. Förbättringen i prognosen gentemot budget med cirka 13 miljoner kronor och beror dels på en förbättrad skatteprognos på 27 miljoner kronor, ej utnyttjade reserver med mera på cirka 40 miljoner kronor som motverkas av negativa prognoser för exploateringsnettot på 42 miljoner kronor och försämrat finansnetto på 5 miljoner kronor. Kommunens verksamheter prognostiserar totalt ett underskott mot budget om 9 miljoner kronor.

I samband med årsprognosen redovisas ett delårsbokslut. Delårsbokslutet per augusti månad visar ett resultat på 63 miljoner kronor.

Investeringsnivån vid delåret visar 97,5 miljoner kronor och prognostiseras uppgå till 200 miljoner kronor vid årets slut vilket är 251 miljoner kronor lägre än budget.

Bedömning ur miljömässig dimension

Ingen bedömning har gjorts ur miljömässig dimension.

Bedömning ur social dimension

Ingen bedömning har gjorts ur social dimension.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Delårsrapporten omfattas både av ett delårsresultat och en årsprognos. Syftet med delårsresultatet är att säkerställa årsprognosen. En årsprognos ger möjligheter att styra om resurser eller vidtaga åtgärder för att uppnå kommunfullmäktiges mål.

Arbetsutskottets förslag

Arbetsutskottet lämnade inget förslag till beslut.

Behandling på sammanträdet

Ordförande Johan Abrahamsson (M) yrkar att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommundirektörens förslag till beslut.

Ordförande yrkar vidare att en redaktionell förändring ska göras.

Ordförande tar upp eget yrkande och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med förslag till beslut.

Underlag för beslut

Protokollsutdrag Ksau § 314/23

Kommundirektörens tjänsteskrivelse, daterad 2023-09-25

Ekonomichefens tjänsteskrivelse, daterad 2023-09-21

Delårsrapport för Mariestads kommun

Beslutet ska skickas till:

Samtliga nämnder

Kommundirektör, Susanne Wirdemo

Stabschef, Per Garenius

Ekonomichef, Hans Nyström

Ekonomiavdelningen

Kommunstyrelsen

Ks § 269

Dnr 2023/00470

Finansuppföljning för Mariestads kommunkoncern, tertial 2 år 2023

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige godkänner upprättat förslag till finansuppföljning för Mariestads kommunkoncern vid tertial 2 år 2023.

Bakgrund

Finanspolicyn för kommunen och dess bolag ska ge vägledning för den finansiella verksamheten. Koncernens finansiella verksamhet omfattar likviditetsförvaltning, upplåning, leasing, placering och riskhantering.

Under perioden januari till augusti har ingen nyupplåning genomförts och amortering har skett med 2,8 mkr av skuldportföljen.

Koncernens skuldportfölj per 31 augusti är 2204,7 miljoner kronor fördelat på kommunen 1091,9 miljoner kronor (49,5 procent), Mariehus AB 771,5 miljoner kronor (35,0 procent) och VänerEnergi AB 341,2 miljoner kronor (15,5 procent).

Snitträntan de senaste 12 månaderna har varit 1,75 procent.

Bedömning ur miljömässig dimension

En koncernekonomisk finansiell nytta med samordning genom koncernbank.

Bedömning ur social dimension

Ingen bedömning har gjorts ut social dimension.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Ingen bedömning har gjorts ur ekonomisk dimension.

Arbetsutskottets förslag

Förslaget överensstämmer med kommunstyrelsens beslut.

Behandling på sammanträdet

Ordförande tar upp arbetsutskottets förslag till beslut och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med förslaget.

Underlag för beslut

Protokollsutdrag Ksau § 315/23

Kommundirektörens tjänsteskrivelse, daterad 2023-09-21

Finanssamordnarens tjänsteskrivelse, daterad 2023-09-18

Finansrapport vid tertial 2 2023 för Mariestads kommunkoncern.

Beslutet ska skickas till:

Revisionen

Interim ekonomichef Hans Nyström

Finanssamordnare Lars Bergqvist

Kommunstyrelsen

Ks § 270

Dnr 2023/00516

Budget 2024 för Mariestads kommun med plan för 2025-2026

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

1. Kommunfullmäktige beslutar om budget för 2024 samt flerårsplan för åren 2025-2026 i enlighet med majoritetens förslag.
2. Kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen under år 2024 har rätt att omsätta och nyupplåna inom en totallåneram för koncernbanken om 2 650 000 000 kronor.
3. Kommunfullmäktige beslutar om att kommunstyrelsen får besluta om utlåningsramar för koncernens bolag.
4. Kommunfullmäktige beslutar om räntepåslag och administrativ avgift till följande kommunala bolag:
 - a. Räntepåslag 2024 för VänerEnergi AB fastställs till 0,36 procent av bolagets nyttjade utlåningsram.
 - b. Räntepåslag 2024 för Mariehus AB inklusive dotterbolag fastställs till 0,63 procent av bolagets nyttjade utlåningsram.
 - c. Administrativ avgift 2024 fastställs till 0,07 procent av bolagens nyttjade utlåningsram.
5. Kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen under år 2024 har rätt att omsätta lån, det vill säga låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning under år 2024.
6. Kommunfullmäktige beslutar att skattesatsen ska vara oförändrad på 21,26 kronor
7. Kommunfullmäktige beslutar att ekonomichefen får i uppdrag att föra om budgeten 2023 för tekniska justeringar vilket avser tillkommande kapitalkostnader, internränta, personalomkostnads-pålägg.
8. Kommunfullmäktige beslutar att HR-chefen får i uppdrag att föra om budgeten för riktade insatser till berörda nämnder under åren 2025–2026.
9. Kommunfullmäktige beslutar om att överföra hela verksamheten inom Mariestads kommuns gällande Teknisk drift, anläggningsverksamhet och lokalvård till Mariestads drift och servicebolag AB från och med 2024-01-01.
10. Kommunfullmäktige beslutar att ge ett ägardirektiv till Mariehus AB att överföra drift och fastighetsverksamhet till Mariestads drift och servicebolag AB från och med 2024-01-01.
11. Kommunfullmäktige beslutar att Mariehus AB ska investera i LSS-gruppboenden under 2024 och 2025. Finansiering sker utan nyupplåning.

12. Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att revidera investeringsbudgeten för åren 2024-2026 senast i tertial 1 2024.
13. Utdelningen till Mariestads stadshus AB från VänerEnergi AB fastställs till 10,5 miljoner kronor varav Mariestads andel är 88 procent.

Deltar inte i beslutet

Ledamöterna från Socialdemokraterna samt Vänsterpartiet, deltar inte i beslutet.

Bakgrund

I fastställd policy för verksamhet – och ekonomistyrning beskrivs budgetprocessen. Enligt mål - budgetprocessen bereds budgetunderlaget av kommundirektörens ledningsgrupp och överlämnas till den politiska beslutsprocessen i september för att beslutas av Kommunfullmäktige i november.

Budgeten utgår från kommunfullmäktiges fastställda mål för mandatperioden.

De senaste årens inflations- och ränteuppgång har lett till en ekonomisk inbromsning och svensk BNP faller med 0,6 procent i år. Nästa år väntas en svag uppgång (+1 procent) men Sverige befinner sig fortfarande i lågkonjunktur. Även om inflationen sjunker kommer den högre prisnivån och ränteutgifterna att bestå, vilket medför en ihållande urholkning av köpkraften för alla sektorer i ekonomin. Den höga inflationen ger kraftigt ökade pensionskostnader och höga prisökningar i verksamheterna vilket leder till att det reala skatteunderlaget urholkas och minskar med över 2 procent 2023 och 2024 med 0,5 procent.

Moderaterna har upprättat ett förslag till budget 2024 med plan 2025-2026. Det ekonomiska läget gör att nämndernas ramar, inte kompenseras på samma sätt som tidigare med löneindex, demografi och inflationsindex. Detta för att få ett positivt resultat för budgetperioden.

I förslaget till budget framgår att teknisk drift, anläggningsverksamhet och lokalvård övergår till Mariestads drift och servicebolag tillsammans med Mariehus ABs drift och fastighetsverksamhet för att möjliggöra stordriftsfördelar och optimera arbetssätt.

Arbetsutskottets förslag

Ärendet lämnas till kommunstyrelsen utan förslag till beslut.

Behandling på sammanträdet

Ordförande Johan Abrahamsson (M) tar upp majoritetens förslag till budget och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med majoritetens förslag.

Underlag för beslut

Ekonomiavdelningens tjänsteskrivelse, daterad 2023-10-23

Majoritetens mål och budget 2024 med plan 2025-2026

Beslutet ska skickas till:

Kommundirektör

Ekonomichef

Budgetcontroller

Samtliga nämnder

Samtliga förvaltningschefer

Kommunstyrelsen

Ks § 271

Dnr 2023/00322

Raoul Wallenbergskolan, etablering i Mariestad

Beslut

Kommunstyrelsen konstaterar att med bakgrund till demografins utveckling, med allt färre barn i både förskolan och i grundskolan, saknas underlag för ytterligare en friskola i Mariestad. Behovet av fler skolor i kommunen beräknas inte finnas förrän tidigast år 2028 till 2030.

Reservationer

Ledamöterna för Socialdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för Janne Janssons (S) yrkande.

Bakgrund

En skrivelse från Raoul Wallenbergskolornas vd, Per Egon Johansson inkom till kommunstyrelsen i Mariestad den 1 juni 2023. Av skrivelsen framgick att Raoul Wallenbergskolorna avser att etablera förskola och grundskola för att bidra till att möte det ökade behovet av skolplatser i Mariestads kommun.

Kommunstyrelsen beslutade den 19 juni 2023 (§ 173) att översända ansökan från Raoul Wallenbergskolan till utbildningsnämnden för yttrande. Utbildningsnämnden hanterade yttrandet vid sitt sammanträde den 19 september 2023 (§ 150). Nämnden beslutade att de inte formellt är emot en start av friskola av Raoul Wallenbergskolan men att planerad start 2026 inte är optimal för Mariestads kommun.

Ur utbildningsnämnden yttrande framgår följande:

Skolans planering

Raoul Wallenbergskolan är en värderingsbaserad skolkoncern och önskar vara ”skolan mitt i byn”. Planeringen är att starta i augusti 2026 och då ta in elever i årskurserna F, 1, 4, 7 och 8 och därefter bygga upp skolan steg för steg. Fullt utbyggt kommer verksamheten att vara i och med skolåret 2028/2029.

Verksamheten avser att för årskurserna F-3 tillämpa närhetsprincipen och även sannolikt för årskurserna 4-6. För årskurserna 7-9 kommer kötid sannolikt att tillämpas. Verksamheten planerar även erbjuda fritidshem och fritidsklubb för eleverna i åk F-6. Vidare avser Raoul Wallenbergskolan undersöka intresset och förutsättningarna för IB-utbildning som en parallell process.

Planerad storlek

Två parallella klasser i varje årskurs. Fullt utbyggt kommer skolan att ha maximalt 28 elever i årskurserna F-6 och 32 elever i årskurserna 7-9. Fullt utbyggt skulle det innebära 56 elever per årskurs F-6 = 392 elever samt, 64 elever per årskurs 7-9 = 192. **Totalt 584 elever.**

Av planeringen framgår inte hur många lärartjänster eller övrig personal man planerar för.

Lokaler och utrustning

Avsikten är att tillsammans med fastighetsföretaget Stenvalvet Mariestad bygga om kontorsfastigheten Fiskgjusen 1 på Tegelvägen 4 till i första hand grundskola. Detta kräver en förändring i detaljplanen för att etablera utbildningsverksamhet på fastigheten. För att kunna erbjuda en sammanhållen verksamhet har verksamheten behov av etablering av både förskolelokaler och idrottslokaler och för en dialog med Stenvalvet om att bygga förskola och idrottshall på fastigheten Fiskgjusen 1 i direkt anslutning till grundskolan.

Yttrande från utbildningsnämnden

Om Raoul Wallenbergskolorna ansökt via Skolinspektionen hade Mariestads kommun ombetts avge ett yttrande om etableringen till Skolinspektionen som ett led i dess bedömning av ekonomiska, organisatoriska och pedagogiska konsekvenser av nyetablering av en skola i lägeskommunen. En fristående skola ska inte av Skolinspektionen förklaras berättigad till bidrag om etableringen medför påtagliga negativa följder på lång sikt för skolväsendet i kommunen.

Kommunens yttrande ska innehålla en konsekvensbeskrivning av en eventuell etablering. Av konsekvensbeskrivningen bör det framgå vilka ekonomiska, organisatoriska och pedagogiska samt eventuella övriga konsekvenser som kan uppstå på lång sikt vid en etablering av den sökta utbildningen. Om kommunen anser att en etablering av en fristående skola skulle medföra påtagligt negativa konsekvenser behöver kommunen redogöra för konkreta exempel på hur det påverkar kommunen. För att Skolinspektionen ska kunna göra en helhetsbedömning av vilka följder en etablering kan medföra bör kommunen även bifoga följande:

1. En befolkningsprognos över aktuell åldersgrupp av elever i kommunen. Prognosen ska minst sträcka sig fem år framåt, men helst tio år.
2. En sammanställning över samtliga kommunala och fristående förskoleklasser, grundskolor och fritidshem i kommunen. Observera att det ska framgå vilka skolor som är fristående respektive kommunala samt vilka årskurser som erbjuds på respektive skola. Av sammanställningen bör elevantal per skolenhet framgå.
3. En karta som tydligt visar placeringen av de kommunala och fristående grundskolorna i kommunen.

Utbildningsförvaltningen har valt att följa den instruktion som Skolinspektionen har vid sin förfrågan om yttrande utifrån den information som i dagsläget givits av Raoul Wallenberg då de inkommit med en avsiktsförklaring och ingen reell ansökan.

Konsekvensbeskrivning

Ekonomiska konsekvenser

Den resursfördelningsmodell för elevpeng som gäller i Mariestads kommun i dagsläget är lika fördelning per elev oavsett kommunal eller enskild huvudman. De fristående grundskolorna ska ersättas för administrationskostnader med ett schablonbelopp på tre procent av grundbeloppet. Till de fristående grundskolorna utgår även momskompensation på sex procent av den summa som utgörs av

grundbeloppet samt schablonbeloppet för administrationskostnader. Till de fristående grundskolorna utgår momscompensation på sex procent av tilläggsbeloppet.

Det ser ut som att det i framtiden kan finnas behov av fler grundskoleplatser i Mariestads kommun, även om omfattningen är oklar. Det finns en politisk vision i Mariestads kommun om 40 000 invånare år 2040. Mariestads kommun har drygt 24 000 invånare innevarande år. Prognos enligt den politiska visionen förevisar att antalet 6-15-åringar då förväntas öka med upp till 1 500 barn mellan åren 2023-2040, vilket kan antas innebära att elevantalet kommer att öka med motsvarande antal elever i Mariestads grundskolor. Prognos enligt SCB tar inte hänsyn till planerad etablering och visar att antalet 6-15-åringar inte kommer öka i Mariestads kommun mellan åren 2023-2040 utan ligga på stadigvarande nivå med totalt drygt 2000 elever i ålder 6-15 år.

Med anledning av den politiska visionen och en eventuell befolkningstillväxt har Mariestads kommun redan planerat för dimensionering av kommunala skolor för ändamålet, vilket medför en påtaglig risk för negativa ekonomiska konsekvenser om etablering av fristående enhet blir verklighet och ska vara i full verksamhet 2028/29. Kommunen har en planering för sina investeringar och arbetar med en fördjupad översiktsplan där det ingår att utöka antalet elevplatser. I dagsläget finns pågående processer gällande såväl ny- som ombyggnationer av kommunala skolor i centralorten, där Raoul Wallenbergskolan vill etablera sig. Etablering av en ny friskola riskerar att påverka dessa planer och göra vissa investeringar överflödiga, vilket skulle ge högre lokalkostnader för kommunen om de nya lokalerna inte fylls. Utifrån redan planerade utökningar finns inget behov av ytterligare grundskoleplatser i kommunen som helhet. Detta förutsätter att kommunen avsätter de medel som är nödvändiga för planerad dimensionering av kommunala skolor.

Utbildningsförvaltningen bedömer också att påverkans effekten kan vara olika stor beroende på den fristående skolans geografiska placering samt varifrån elevunderlaget kommer. Den etablering som framgår i avsiktsförklaringen visar att den planerade skolenheten kommer bli den största grundskoleenheten i hela kommunen, alltså den med flest antal platser. En etablering av ytterligare en skolenhet blir kännbar för övriga skolor i kommunen inte bara under den tid som en eventuell befolkningsökning ännu inte kommit i gång. Vidare att om befolkningstillväxten i kommunen inte sker i takt med den politiska visionen om 40 000 invånare år 2040, resulterar en etablering av skolenheten att kommunen kommer stå med kostnader för tomma befintliga kommunala skollokaler som idag har verksamhet. Befolkningstillväxt är beroende av flera parametrar såsom till exempel bostadsbyggnation, typer av tjänster i aktuellt företag med mera. Det har visat sig att Skellefteå kommun ännu inte fått den befolkningstillväxt som prognostiserats efter etableringen av Northvolt batterifabrik i kommunen, vilken skulle kunna jämföras med framtida etablering av Volvos batterifabrik i Mariestads kommun. Mariestads kommun har mindre geografiskt avstånd till närliggande kommuner än Skellefteå, vilket gör att benägenheten till inflytt kan begränsas då goda möjligheter till pendling finns.

Nyetableringar av fristående skolverksamheter påverkar alltid den kommunala skolverksamheten på ett eller annat sätt. Ju mindre kommun och ju större skola som planeras etableras, desto större påverkan i detta fall. Utbildningsförvaltningen bedömer att det finns en påtaglig risk för att kommunala verksamheter kommer att stå med fasta kostnader som inte kan täckas på annat sätt än genom effektiviseringar.

Det förefaller mest sannolikt att den nya fristående etableringen inte kommer fylla sina platser med ”nya” elever utan snarare med redan befintliga elever i kommunen vilket gör detta till både en ekonomisk och organisatorisk fråga för kommunen. Då den nya friskolans planerade 584 elever förväntas komma från många olika kommunala skolor, kommer den genomsnittliga kostnaden per elev kommer att öka, alternativt att kvaliteten behöver sänkas. Det är av vikt att i sammanhanget påpeka att Mariestads kommun är en förhållandevis liten kommun (24 000 invånare totalt 2023), även inkluderat en befolkningstillväxt enligt kommunens vision över tid (40 000 invånare år 2040), och en etablering av den fristående skolenheten, som i förekommande fall skulle bli den största skolenheten i hela kommunen, kommer påverka kommunens skolorganisation och medföra betydande och bestående kostnadsökningar. Geografisk närhet skulle enligt uppgift skulle utgöra den främsta urvalsgrunden vilket gör att det föreligger en risk för att framför allt Unicaskolan, Högelidsskolan, Prismaskolan och Tunaholmsskolan skulle påverkas negativt i detta avseende. Det finns även fristående grundskola (Lillängskolan och Ekhamraskolan) placerade i centralorten.

Organisatoriska konsekvenser

Mariestads kommun har som huvudman 11 grundskoleskolenheter (varav två är högstadienheter) med sammanlagt 2307 elever per den 23 augusti 2023. De kommunala skolorna täcker upp behovet av platser idag och den kommunala planen för dimensionering ämnar täcka upp en eventuell framtida befolkningstillväxt. Då den nya fristående etableringen sannolikt inte kommer fylla sina platser med ”nya” elever utan snarare med redan befintliga elever i kommunen, gör detta till både en ekonomisk och organisatorisk fråga för kommunen.

Pedagogiska konsekvenser

I linje med att det kan förväntas att stor del av elevunderlaget på Raoul Wallenbergskolan kommer från de kommunala skolorna, kan det likväl förväntas att behöriga lärare på Raoul Wallenbergskolan kommer från Mariestads kommunala skolor. Mariestads kommun har idag i snitt en lärarbehörighet på 89 % vilken i förekommande fall kan förväntas minska då det råder brist på behöriga lärare. Detta resulterar i sin tur negativa konsekvenser för elevers lärande, möjligheter att uppfylla kunskapskraven och att erhålla rätt pedagogiskt stöd.

I övrigt bedömer Utbildningsförvaltningen, utifrån den information som idag finns tillgänglig om planerad skolenhet, att det inte bör finnas andra pedagogiska konsekvenser för kommunen om Raoul Wallenberg erhåller tillstånd att starta skolverksamhet i linje med sin avsiktsförklaring.

Socioekonomiska konsekvenser

Skolverkets ”kartläggning av huvudmäns arbete med att motverka skolsegregation” visar att segregationen i skolan har ökat där skolan i stället borde vara en plats där elever med olika bakgrunder och förutsättningar möts. Skolsegregationen riskerar att leda till att vissa skolor får stora svårigheter att kompensera för elevers olika behov och förutsättningar. Samtliga skolor, fristående eller kommunal, bör sträva efter att ha en så allsidig sammansättning av elever som möjligt. Aktuell fristående skola aviserar geografisk närhet som primär grund för antagning. Den planerade etableringen ligger i ett välbärgat område, och närmast välbärgade bostadsområden i Mariestads kommun, vilket medför att sammansättningen av eleverna ur ett integrations- och socioekonomiskt perspektiv kan komma att bli begränsad och att

den kommunala organisationen och skolorna får mindre gynnsamma förutsättning i arbetet med skolsegregation.

Övrigt

I yttrandet finns inte någon kontakt tagen med kultur- och fritidsavdelningen gällande Raoul Wallenbergskolans önskan om dialog med dessa gällande fritidsaktiviteter för barn och unga.

Utbildningsförvaltningen saknar information om utemiljö samt lokalernas utformning. Byggnation av idrottshall och förskola på aktuell tomt är inte med i ställningstagandet.

Utbildningsförvaltningen saknar idag även kännedom om hur befintliga friskolor planerar kring sina etableringar och eventuell utökning av befintlig verksamhet.

Bedömning ur miljömässig dimension

Ingen särskild aspekt har i frågan har identifierats.

Bedömning ur social dimension

Elever och vårdnadshavares möjlighet att välja skola är en av grundpelarna i skollagen och andra författningar som styr svenska skola. Aktuell fristående skola aviserar geografisk närhet (närhetsprincipen) som primär grund för sin antagning. Den planerade placeringen av den fristående skolenheten i centralorten kan komma att inverka på flertalet närliggande skolor. Det finns även andra fristående skolor (Lillängsskolan och Ekhamraskolan) redan belägna i centralorten. Vidare riskerar sammansättningen av eleverna ur ett integrations- och socioekonomiskt perspektiv att bli begränsad. Den planerade etableringen ligger i och närmast välbärgade områden i Mariestad.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Att enskilda huvudmäns verksamheter i kommunen har goda ekonomiska förutsättningar är grundläggande både för en långsiktigt hållbar utveckling och för organisatorisk effektivitet i kommunen. Bedömning är att ett godkännande av förslaget till etablering riskerar att ge negativa konsekvenser i båda dessa avseenden.

Arbetsutskottets förslag

Förslaget överensstämmer med kommunstyrelsens beslut.

Behandling på sammanträdet

Janne Jansson (S) yrkar att sista meningen i beslutet ”Behovet av fler skolor i kommunen beräknas inte finnas förrän tidigast år 2028-2030”, ska strykas.

Marie Engström Rosengren (V) tillstyrker Janne Janssons yrkande.

Ordförande Johan Abrahamsson (M) ställer förslagen under proposition och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med arbetsutskottets förslag till beslut.

Underlag för beslut

Protokollsutdrag Ksau § 353/23

Kommundirektörens tjänsteskrivelse, daterad 2023-09-29

Utbildningsnämndens beslut § 150/23

Yttrande från utbildningsnämnden, daterad 2023-08-29

Mariestadselever per årskurs kommunala och fristående skolor ht 2023

Karta över skolors placering inkl. prognos

Resursfördelningsmodell

Beslutet ska skickas till:

Utbildningsnämnden

Raoul Wallenbergskolan

Utbildningschef Maria Appelgren

Planenheten

Ekonomiavdelningen

Kommunstyrelsen

Ks § 272

Dnr 2022/00478

Redovisning av delegationsbeslut

Inga delegationsbeslut redovisas till dagens sammanträde.

Kommunstyrelsen

Ks § 273

Dnr 2023/00045

Handlingar att anmäla

Beslut

Kommunstyrelsen finner handlingarna anmälda.

Bakgrund

Handlingar som inkommit till kommunstyrelsen redovisas till sammanträdet.

Underlag för beslut

1. **Öppet brev till beslutande politiker i Mariestad**

Ordförande i Mariestads Friluftsklubb (MFK) om Snapenskogens betydelse i samband med beslut om den fördjupade översiktsplanen för Mariestad 2040.